

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА З МОЛОДНЯКОМ ЧИСТОКРОВНОЇ ВЕРХОВОЇ ПОРОДИ В ПІДСИСНИЙ ПЕРІОД

Т.О.Ковальова , О.О.Новіков, В.В.Мирось

Інститут тваринництва УААН

У статті запропоновані деякі елементи індивідуальної роботи з лошатами чистокровної верхової породи у підсисний період, визначено витрати часу на дану роботу.

індивідуальна робота, лошата, навчання, витрати часу

Коні чистокровної верхової породи у порівнянні із іншими породами верхового напрямку найбільш вимогливі до умов вирощування та утримання. Тому вивчення і цілеспрямоване використання деяких елементів індивідуальної роботи з лошатами на ранньому етапі їх онтогенезу (підсисний період), разом із повноцінною годівлею та достатнім моціоном, є важливим фактором одержання достатньо розвинених та конкурентоспроможних коней цієї породи. Для досягнення даної мети треба з раннього віку готувати лошат до відлучення, заїздки, тренінгу та іподромних випробувань.

Дослідженнями [4] встановлено, що до відлучення лошата повинні бути заповоджені, привчені до чищення та розчищення копит. При цьому велике значення для формування характеру лошат має рівне, спокійне та ласкаве ставлення до них від дня їх народження.

При сформованому характері, добронравні коні спроможні до більш високої роботоздатності у порівнянні з молодняком, який не проходив спеціального навчання [3].

Підсисних лошат уже з місячного віку необхідно привчати до недоуздка та водити спочатку за кобилою, а потім окремо від неї [1, 7].

Практично робота з лошатами в підсисний період та під час відлучення являє собою відпрацьовування та закріплення основних корисних умовних рефлексів виховання і спрямована на гальмування негативних рефлексів (боязнь людини, агресивність, бажання не підкорятися). Наші дослідження спрямовані на відпрацювання системи індивідуальної роботи з лошатами підсисного періоду, яка б дозволила у цей період виробити корисні умовні рефлекси (відсутність боязні щодо людини та виконання її вимог) і тим самим підготувати молодняк до наступних етапів технології вирощування.

Методика досліджень. Метою досліджень було вивчення впливу індивідуальної роботи з лошатами на формування їх характеру та визначення витрат часу, необхідних для засвоєння елементів індивідуальної роботи. Дослідження проводили на базі Стрілецького кінного заводу Луганської області. Молодняк ставки 2001 року народження було поділено на дослідну та контрольну групи, які включали лошат, близьких за походженням, строками народження та живою масою. У період досліджень годівля маток та лошат обох груп не відрізнялася та здійснювалася за нормами [6] з використанням власних кормів кінного заво-

ду. Лошат контрольної групи утримували за прийнятою в останні роки у кінному заводі технологією, якою не передбачено цілеспрямованої індивідуальної роботи з молодняком підсисного періоду. З лошатами дослідної групи у період від народження до відлучення проводили індивідуальну роботу, яка складалася з приручення або привчання лошати до рук та “спілкування” з людиною, привчання до недоуздка, проводки слідом за кобилою і окремо, відпрацювання вірної постави у манежі. Час, витрачений на кожне лоша дослідної групи при відпрацьовуванні елементів індивідуальної роботи, занотовували у журналі. Отримані дані дозволили визначити середні витрати часу, необхідного для засвоєння лошатами потрібних елементів виховання.

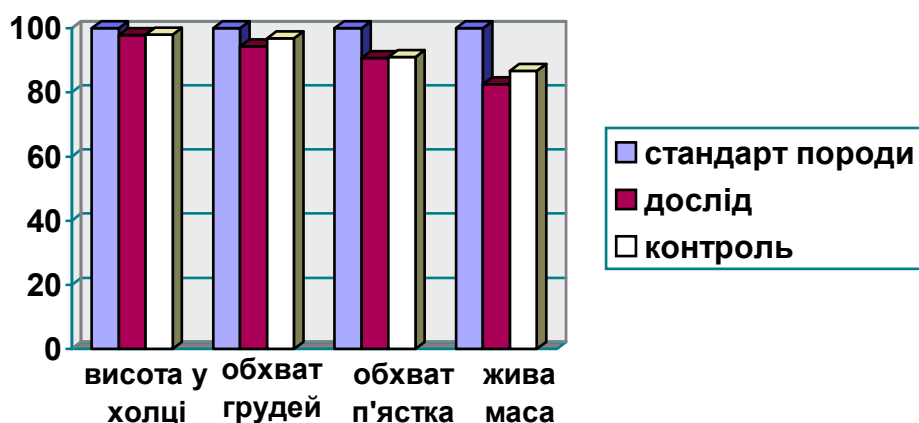
Результати досліджень. На основі проведених нами досліджень визначено, що на відпрацювання кожного елемента індивідуальної роботи витрачалось від 6 до 15 днів при щоденних витратах часу 10-15 хвилин (таблиця).

**Витрати часу на індивідуальну роботу з підсисними лошатами
чистокровної верхової породи**

Елементи індивідуальної роботи											
Приручення		Привчання до недоуздка		Виводка слідом за кобилою		Проводка слідом за кобилою		Самостійна проводка лошати		Поглажування, вірна постава	
днів	хв на день	днів	хв на день	днів	хв на день	днів	хв на день	днів	хв на день	днів	хв на день
14	10	15	10	10	10	8	10	8	15	6	10

Крім засвоєння основних елементів виховання нами були оцінені показники росту лошат у період досліду. Отримані дані свідчать (мал.1), що молодняк дослідної і контрольної груп на протязі підсисного періоду, незважаючи на те, що він дещо поступався за трьома основними промірами (на 2,1-9%) та живою масою (на 13,3-17,4%) стандарту породи для даної вікової групи, в цілому характеризувався оптимальним розвитком.

Мал. 1. Діаграма показників промірів лошат на момент відлучення

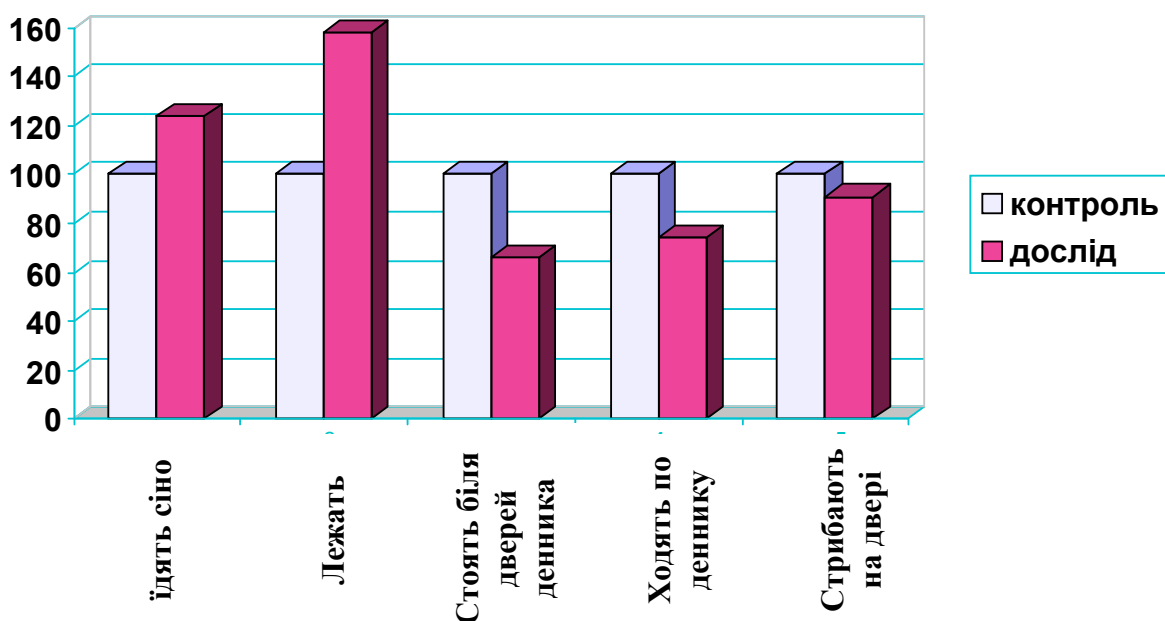

Для визначення впливу інтенсивної цілеспрямованої індивідуальної роботи на поведінку лошат, у першу добу після відлучення було проведено 24-годинний хронометраж поведінки лошат обох груп. Етограми складено за методикою [2] в нашій модифікації “азбуки поведінки”, характерної для коней.

Усі фактори поведінки, які було визначено, на підставі частоти їх прояву лошатами до відлучення, було розділено на дві групи: *спокійні* та *неспокійні*. До спокійних було віднесено: споживання сіна та відпочивання лежачи, до неспокійних такі: стоять біля дверей денника, ходять по деннику та стрибають на двері.

Згідно з отриманими даними (мал.2), лошата дослідної групи в першу добу після відлучення були більш стресстійкими по відношенню до лошат контрольної групи, про що свідчить більша тривалість виконання спокійних етологічних функцій (прийом корму, відпочинок лежачи) і, в той же час, менша тривалість прояву неспокійної поведінки (стоять біля дверей денника, ходять по деннику, стрибають на двері).

Мал. 2. Діаграма витрат часу на показники спокійної та поведінки лошатами дослідної і контрольної групи у першу добу відлучення

Висновок. Проведення цілеспрямованої індивідуальної роботи з молодняком коней чистокровної верхової породи у підсисний період свідчить про позитивний вплив її на формування спокійного характеру та поведінки лошат.

Бібліографічний список

1. Барминцев Ю.Н. Коннозаводство и конный спорт.- М.:”Колос”, 1972.-С. 186
2. Бондарь А.А. Методические рекомендации по изучению и использованию показателей поведения молочного скота для совершенствования тех.но-

логии содержания. НИИ Лесостепи и Полесья УССР.-Х., 1989.

3.Волков Д.А. “Опыт воспитания племенных тяжеловозных жеребят желательного типа при раннем тренинге и ранней подкормке в условиях Роменского Госплемрассадника”: Дис... канд. с.-х. наук /Х., 1952.- С.-215.

4.Давыдова Л.П. О выращивании молодняка //Коневодство.- № 4.-1950.- С.1-7.

5.Добрынин В.П. Основные вопросы выращивания жеребят в колхозах //Коневодство.-№ 4-5.- 1946.-С. 14-15.

6.Калашников А.П. и др. Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных: Справочное пособие. М.: Агропромиздат, 1985.- 352 стр.

7.Румянцева Е. “ Джек Уидмер “Практическое разведение и тренировка лошадей” //Коневодство.- № 7.- 1946.- С. 44-47.

В статье предложены некоторые элементы индивидуальной работы с жеребятами чистокровной верховой породы в подсосный период, определены затраты времени на данную работу.

The influence of individual work with foals in growth period on horse character of Thoroughbred Riding breed

УДК 636.4.082.453.5

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАГОТІВЛІ, КРІОКОНСЕРВАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ СПЕРМИ ЖЕРЕБЦІВ-ПЛІДНИКІВ

О.Б.Сушко, О.В.Медведовський, О.В.Соклакова

Харківський біотехнологічний центр

О.О. Новіков

Інститут тваринництва УААН

С.П. Таран

СФГ “Кінний завод “Сніжків”

Наведено основні технологічні підходи до кріоконсервації сперми жеребців та шляхи вдосконалення технології штучного осіменіння коней. Запропоновано нові модернізовані пристрої для отримання, кріоконсервації та використання сперми жеребців.

жеребці, сперма, кріоконсервація, штучне осіменіння

Використання штучного осіменіння при розмноженні високоцінного племінного матеріалу почалося саме в конярстві. Відомо, що ще в арабських літописах 13 сторіччя згадується про примітивні форми штучного осіменіння коней. Безумовно, що науково обґрунтоване застосування цього способу як зоотехнічного прийому пов'язане з роботами І.І.Іванова на початку 20 сторіччя.

Нині біотехнології штучного осіменіння та відтворення коней - це комплекс модернізованих методів, пов'язаних з отриманням, оцінкою якості сперми, її кріоконсервацією та збереженням при низьких температурах,